

PRACOVNÍ LIST B

William Shakespeare Othello

Výňatek z uměleckého textu

JAGO Dobrotivé nebe!
Jste člověk? Máte duši? Máte rozum?
Bůh s vámi! Skládám hodnost.
Jsem to blázen!
Z mé poctivosti dělají mi hřích!
Zvrácený světe! Zapiš si to, světe:
Být upřímný se nevyplácí. Dík,
dík za tu lekci! Není chyby větší,
než k lidem lnout a popouzet je péčí.

OTHELLO Stůj! Snad jsi upřímný.

JAGO Měl bych být moudrý. Upřímnost je
blázen a ztrácí, s čím se pachtí.

OTHELLO Na mou duši:
Myslím, že věrná je – a zas, že není!
Myslím, žes poctivý – a zas, že nejsi!
Chci důkaz! Její jméno, svěží dosud
jak Dianina tvář, teď ušmouvané
a černé je, jak má. Dokavad provaz
je, aby rdousil, oheň, aby žehl,
jed, aby trávil, dýka, aby bodla,
nestrpím to! Kéž bych měl jistotu!

JAGO Jste šírán vášní, pane. Je mi líto,
že jsem vám něco říkal. Jistotu
byste chtěl mít?

OTHELLO Chtěl mít? Musím ji mít!

JAGO A můžete. Leč jak ji chcete mít?
Chcete jim při tom dělat obecnstvo,
koukat se, jak ji przní?

OTHELLO Smrt a peklo!

JAGO Dost nesnadné by, myslím, bylo přimět
je k téhle podívané. Čert je vem,
jestli kdy jiný zrak než jejich vlastní
je spatří pelešit se. Tak. Co teď?

[...]

jestliže důvody a indicie,
vedoucí přímo k samé bráně pravdy,
vám dají jistotu, máte ji mít.

Výňatek z neuměleckého textu

Typologie žárlivosti

I když chorobná žárlivost není oficiální diagnózou, odborníci zjistili, že se lidé tak trochu liší ve stupni a formě žárlení. MUDr. Miroslav Plzák, CSc., rozlišuje žárlení mající povahu bludu, žárlivost podmíněnou konstituční povahovou vlohou, žárlivost podmíněnou situačně a žárlivost nutkavého charakteru. A jaký je mezi nimi rozdíl?

Žárlení, které má povahu bludu, je asi nejtěžší formou. Jedná se o skutečnou duševní nemoc, kdy je dotyčný naprosto přesvědčen, že má pravdu, a je úplně hluchý vůči všem rozumným vysvětlením a důkazům. „Celkem snadné je určit žárlivost jako vážnou duševní chorobu, pokud má blud v sobě takzvané bizarní prvky: Vnitřní hlas mi říká, že jsi mi nevěrná. Slyším, jak si lidé šuškájí, že máš milence. Jakmile ulehnu, slyším v bytě kroky mužů, kteří čekají, až usnu, aby se s tebou mohli pomilovat,“ vysvětluje MUDr. Miroslav Plzák, CSc.

Druhý typ žárlivosti, podmíněný konstituční povahovou vlohou, se opakuje v jakémkoli vztahu. Člověk tohoto typu je prostě nastavený k tomu, aby přehnaně žárlil, a to nejen na partnera, ale i na sourozence, kamarády nebo kolegy z práce. Dobrou zprávou je, že se tato forma žárlivosti dá poměrně snadno odnaučit, pokud je tedy dotyčný ochotný se do přeučování starých návyků pustit.

Pro rozvinutí žárlivosti podmíněné situačně je nutná souhra podmiňujících faktorů. K mírným vlohám k žárlivosti přibude nová okolnost, která zdánlivě oslabuje partnerovo postavení ve vztahu, a obviňovací scény jsou na světě.

Trochu lehčí mají situaci partneři lidí s žárlivostí nutkavého charakteru. Ti obvykle cítí, že jsou nemocní a že jejich podezření vyvolává neustálé hloubání o věrnosti partnera, které jim vrtá do mozku, aniž by mu dokázali odolat.

(www.mladazena.cz, upraveno)

STRUKTURA ÚSTNÍ ZKOUŠKY

analýza uměleckého textu	I. část	<ul style="list-style-type: none"> zasadit výňatek do kontextu díla; tvrzení zdůvodnit analyzovat situaci zachycenou ve výňatku analyzovat stěžejní motivy výňatku i celého díla charakterizovat literární druh a žánr; tvrzení zdůvodnit
	II. část	<ul style="list-style-type: none"> uvést jméno postavy, k níž odkazují verše <i>Její jméno, svěží dosud / jak Dianina tvář, teď ušmourané / a černé je, jak má</i>; charakterizovat vztah Othella k této postavě charakterizovat postavu Jaga; analyzovat motivace jeho jednání
	III. část	<ul style="list-style-type: none"> najít tropy a figury; určit jejich funkci v textu
literárněhistorický kontext		<ul style="list-style-type: none"> zasadit dílo do kontextu Shakespearovy tvorby zasadit Shakespearovu tvorbu do kontextu světové literatury
analýza neuměleckého textu	I. část	<ul style="list-style-type: none"> postihnout souvislost mezi texty; najít pasáže, které lze vztáhnout k uměleckému textu postihnout hlavní myšlenky textu uvést účel textu
	II. část	<ul style="list-style-type: none"> určit funkční styl a dominantní slohový postup; tvrzení zdůvodnit charakterizovat jazykové prostředky a jejich funkci ve výňatku